Purim Costumes: History, Halachah and Hashkafah

R' Mordechai Torczyner – torczyner@torontotorah.com

Introduction: The Joy of Purim

1. Talmud, Arachin 10a-b

מאי שנא בחג דאמרי' כל יומא ומאי שנא בפסח דלא אמרינן כל יומא? דחג חלוקין בקרבנותיהן, דפסח אין חלוקין בקרבנותיהן. Why do we say Hallel daily on Succot, and not on Pesach? On Succot each day has a distinct korban, but on Pesach each day does not have a distinct korban.

2. Talmud, Arachin 10b

והא חנוכה דלא הכי ולא הכי וקאמר! משום ניסא.

But Chanukah has neither [a prohibition against work] nor [a special korban], and we say Hallel! Because of the miracle.

3. Rabbi Aharon Kotler (20th century USA), Mishnat Rebbe Aharon, Pesach, pg. 3

אף מה שהאדם רואה בעיניו, מהצורך לבאר לעצמו מה שהוא רואה ולקבוע בהכרתו.

Even that which a person sees with his own eyes, he needs to interpret for himself that which he sees, and to establish it in his mind.

4. Nina Caputo, Regional History, Jewish memory: the purim of Narbonne, Jewish History 22 (2008)

Praise and bless the Lord, so horribly great that there is no measure for the greatness of his might [paraphrase of Deuteronomy 10:17], that there was no grieving due to His wondrous miraculous actions which amazed us on the twentieth day of Adar of the year 4996 [1236] when all the people of this city Narbonne rose to destroy us; they rose and came into our homes and into our bedrooms, yet our Lord did not empower them to touch even one son of our nation, neither did they take in their hands even one Torah scroll because as they arrived at the gates of our houses and broke them down God struck them with [temporary] blindness (Genesis 19:11). And a great panic spread amongst them as our lord, the Viscount Don Aymaric, may he live forever, suddenly rose against them with his guards and ministers to purge from their minds the evil which they enacted against us; and all of the notable men of the city rose to our aid and to cancel the orders of our attackers...

5. Esther 9:17-22

(יז) בְּיוֹם שְׁלֹשָׁה עָשֶׂר לְחֹדֶשׁ אֲדֶר וְנוֹחַ בְּאַרְבָּעָה עָשֶׂר בּוֹ וְעֲשֹׂה אֹתוֹ יוֹם מִשְׁתָהוֹ וְשִׁמְחָה: (יח) וְהַיְּהוּדִים אֲשֶׁר בְּשׁוּשֶׁן נְקְהֵלוּ בְּשִׁרְשָׁה עָשֶׂר בּוֹ וְעֲשֹׂה אֹתוֹ יוֹם מִשְׁתָּה וְשִׁמְחָה: (יט) עַל כֵּן הַיְּהוּדִים הפרוזים הַפְּרָזִים הַיּשְׁבִים בְּעָרֵי הַפְּרָזוֹת בּוֹ וְעֲשֹׂה אֹתוֹ יוֹם מִשְׁתָּה וְשִׁמְחָה וֹמִשְׁתָּה וְשִׁמְחָה וֹמְשְׁתָּה וְשִׁמְחָה וֹמְשְׁתָּה וְשִׁמְחָה וֹמְשְׁתָּה וְיִשְׁמָה וְיִשְׁמָחָה וֹמְשְׁתָּה וְשְׁמְחָה וֹמְשְׁתָּה וְשְׁמָחָה וֹמְשְׁתָּה וְמְשְׁתָּה וְמְשְׁתָּה וְמְשְׁתָּה וְמְשְׁתָה וֹמְשְׁתָּה וְמְשְׁתָּה וְשְׁבָּיִם מְשִׁר בָּנִל מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁבִרוֹש הַקְרוֹבִים וְהָרְחוֹקִים: (כא) לְקֵיֵם עֲלִיהָם לְהִיוֹת עשִׁים אֵת יוֹם אַרְבָּעָה עָשָׂר בִּוֹ שְּׁבָּר עָשָׁר בּוֹ בְּבָל שְׁנָה וְשְׁנָה: (כב) כַּיָּמִים אֲשֶׁר נָחוּ בְהָם הַיְּהוּדְים מֲאוֹיְביהֶם וְהַחֹדֶשׁ אֲשֶׁר נֶהְפַּךְ לָהֶם מִיּגוֹן לְשֹׁמְחָה וֹמָשְׁלוֹחַ מְנוֹת לִשְׁלִחָה וֹמְשְׁתָח וֹמִישׁ הִימִי מִשְׁתָּה וְשְׁבָּה וְשְׁנָה וְשְׁבָּה וֹמְשְׁלוֹח מְנוֹת לְאֶביוֹנִים בְּשִׁלְּחֹה וֹמְשְׁלִחָה וְמִשְׁתָּה וְשְׁבָּה וְמְשְׁלִחָה וְמִיּתְם בְּיִים וֹמִים מִמְשָׁה וִימְשְׁלוֹח מְנוֹת הְמִשְׁלוֹח מְנוֹת לְשְׁלִחָה וֹמִים מְשִׁתָּה וְשְׁבָּה וְשְׁבָּה וְמְשְׁלוֹח מְנוֹת לְאָשְׁר וְנִים בּיִישְׁת מִישְׁה וְשְׁבָּה וְשְׁבָח וְמִית מְשִׁתְּה וּמִשְׁלוֹח מְנִוֹת הְיִשְׁלִחָה וּמְשְׁלְחֹה וּמִשְׁלוֹח מְנוֹת לִשְׁלִים מוֹב לַעֲשׁוֹת אוֹתָם יְמִי מִשְׁתָּה וְמִילְם וּמִילוֹם מִוֹב לַעֲשׁוֹת אוֹתָם יִמִי מִשְׁהָה וְשְׁבָּת וֹנִים בְּיִים בְּיִּיִים בְּיִים בּיִים בּיִּים בְּיִים בּיִים בּיִים בּיִים בּיִים בּיִים בּיִים בּיִים בּיִים בּיִים בּיּעָּה בִּים בּיּיִבּיוֹנִים בּיִים בְּיִים בּיּיִים בְּישׁר בִּים בּיּיִים בְּשִׁים בּים בּיִים בְּעָּב בּיוֹים בּים בּיּיִים בּיים בְּיבּיוֹם בּיבּים בּיִים בּיבּים בּיִים בְּיִים בְּיִים בְּישִׁיל בְּיִים בְּיִּים בְּישְׁר בִּים בְּשְׁרְישִׁים בְּיִים בְּישְׁבְּים בְּשְּבְים בְּשְׁבְּים בְּשִׁלְים בְּישְׁבְּים בְּישְׁבְּים בְּישְׁישׁבְּים בְּשְׁבְּים בְּישְׁבְים בְּישְׁבְים בְּישְּבְים בְּישְׁבְים בְּישִׁים בְּישְׁבְּים ב

The Halachic Significance of Simchah

6. Mishnah Succah 4:7

מיד התינוקות שומטין את לולביהן ואוכלין אתרוגיהן:

Immediately the children release their lulavim and eat their etrogim.

7. Rashi to Succah 45a ואוכלין, מיד

מיד תִינוקות שומטין את לולביהן - הגדולים שומטין את לולבי הקטנים מידם בשביעי.

ואוכלין אתרוגיהן - של תינוקות, ואין בדבר לא משום גזל, ולא משום דרכי שלום, שכך נהגו מחמת שמחה.

The adults would remove the lulavim of the children from their hands on the seventh, and eat the etrogim of the children. There was no theft and no issue of peaceful conduct, for they did this in *simchah*.

8. Midrash, Vayikra Rabbah 37:2

חד זמן ביומא דהושענא יהבי ליה אינתתיה י' פולסין אמרה לו "פוק זבין לבניך כלום מן שוקא." כיון שיצא לשוק פגעו ביה גבאי צדקה אמרי "הא אתא מרי מצותא!" אמרו לו "הב חולקך בהדא מצותא דאנן זבנין חד קולא לחדא יתומתא!" נסב אלין י' פולסין ויהב יתהון להון ונתבייש לילך לביתו, הלך לו לבהכ"נ, חמא תמן מן אלין אתרוגייא דמינוקייא מקלקלי ביום הושענא ותנינן תמן "מיד התינוקות שומטין לולביהן ואוכלים אתרוגיהם," נסב מנהון ומלא ית סקא והלך לפרש בים הגדול עד שהגיע למדינת המלך...

Once, on Hoshana Rabbah, his wife gave him ten coins and told him to purchase something for his children. When he went to the market he encountered tzedakah collectors, who said, "Here comes a person of mitzvot!" They asked him, "Please give your portion in a mitzvah, for we are purchasing a musical instrument for [the wedding of] an orphan girl." He gave those ten coins to them, and was then embarrassed to go home.

The man went to the synagogue, where he saw the etrogim that the children ruined on Hoshana Rabbah, regarding which we have learned, "Immediately, the children would remove their lulavim and eat their etrogim." He took the etrogim from them and filled a sack and went to sea until he arrived at the land of a certain king... [He went on to heal that king of a stomach ailment with these etrogim, and he was rewarded with great wealth.]

9. Talmud, Berachot 31a

"אימתי? בזמן שיאמרו בגוים "הגדיל ד' לעשות עם אלה." אימתי? בזמן שיאמרו בגוים "הגדיל ד' לעשות עם אלה." One may not fill his mouth with laughter in this world, as in Tehillim 126:2, "Then our mouth will be filled with laughter, and our tongue with song." When? When the nations will say, "G-d has performed great deeds for them."

Application: Purim Costumes

10. Rabbi Natan baal ha'Aruch (11th century Italy), Aruch, שוור

On the days of Purim, the global custom is for young men to make an image of Haman and suspend it from the rooves for four or five days, and then, on Purim, to make a bonfire and throw the image into it. They stand around it and sing, and they have a ring suspended above the fire, and people jump [through] from one side of the fire to the other.

11. Rabbi Kalonymus ben Kalonymus (13th-14th century France), Even Bochan, pg. 30

And on the fourteenth of Adar, for the sake of honour and beauty, young men are glorified and exalted, acting in a manner of insanity and foolishness... One wears a woman's dress and a necklace about his throat, one acts like one of the fools, with a drum and a dance and joy...

12. Rabbi Yitzchak Weiss (19th-20th century Pressburg), Siach Yitzchak 380

בטעם לבישת פרצופין בפורים... שאצל עשו היתה השנאה על יעקב במחבא... ולזאת גם אליה' ז"ל בא בדמות חרבונא אל המלך ופעל תליית המן...

Regarding why people wear costumes on Purim... Esav hid his enmity for Yaakov... And therefore, too, Eliyahu z"l came to the king disguised as Charvona, and caused Haman to be hanged...

13. Talmud, Megilah 12a

אמר להם הם לא עשו אלא לפנים אף הקב"ה לא עשה עמהן אלא לפנים

Rabbi Shimon bar Yochai told his students: They only participated for show, and Gd only threatened them for show.

14. Rabbi Avraham Yehoshua Heschel (18th-19th century Eastern Europe), Ohev Yisrael, Parshat Zachor and Purim מי שמשנה בגדיו הראוים לו תמיד לפי ערכו ולובש בגדים אחרים אשר אין דרכו בכך אזי נעשה צחוק וחדוה לכל הרואים אותו וכמו שאנו רואים בימי הפורים כאשר איש יהודי משנה מלבושיו ולובש בגדי אשה [או עכו"ם] נעשה שמחה וחדוה על ידי זה וכשרואים כל ימות השנה את האשה [או העכו"ם] בעצמה שמלובש כל אחד בבגדיו הראוים לו אין שום שמחה. אמנם עיקר השמחה בא מחמת ההשתנות מדבר אל היפוכו. וכן הנס הגדול של פורים והשמחה הוא על ידי ונהפוך הוא אשר ישלטו היהודים גו'

When one changes the clothing that is normally suited for his status, and he wears other clothes which he doesn't usually wear, this causes laughter and gaiety for all who see him. It is as we see on Purim, when a Jewish man changes his clothes and wears the garb of a woman [or idolater], it causes joy and gaiety, whereas when we see a woman [or idolater] in those same garments all year long, there is no joy. In truth, the essence of joy is due to a reversal. And so the great miracle of Purim, and the joy, came via "And it was reversed, that the Jews would reign..."

15. Rashi (11th century France) to Devarim 22:5

לא יהיה כלי גבר על אשה - שתהא דומה לאיש כדי שתלך בין האנשים, שאין זו אלא לשם ניאוף:

"There shall not be a male *kli* on a woman" – To resemble a man, in order to walk among men. This is only for immoral purposes.

16. Rambam (12th century Egypt), Mishneh Torah, Laws of Idolatry 12:10

לא תעדה אשה עדי האיש כגון שתשים בראשה מצנפת או כובע או תלבש שריון וכיוצא בו או שתגלח ראשה כאיש, ולא יעדה איש עדי אשה כגון שתשים בראשה מצנפת או כובע או תלבש בגדי צבעונין וחלי זהב במקום שאין לובשין אותן הכלים ואין משימים אותו החלי אלא נשים הכל כמנהג המדינה A woman should not put male garments on herself, such as by placing a man's hat or turban on her head, or wearing armour or similar things, or shaving her head as a man would. A man should not put female garments on himself, such as by wearing coloured garments or gold ornaments in places where only women wear such implements. It is all based on local practice.

17. Rabbi Yoel Sirkes (17th century Poland), Bach Yoreh Deah 182

יש היתר בשני דברים. האחד שאין איסור אפילו בדבר שהוא נוי וקישוט אלא אם כן באשה הלובשת בגדי איש להתדמות לאיש ואיש הלובש בגדי אשה להתדמות לאשה אבל אם לובשין כדי להגן מפני החמה בימות החמה ובימות הגשמים מפני הגשמים אין שם איסור... והשני דאף להתדמות אין איסור אלא בדברים שהם עשויין לנוי ולקישוט

There are two possible leniencies: One is that the prohibition doesn't even apply to matters of beautification and ornamentation unless it is a case of a woman wearing male clothing to resemble a woman, or a man wearing female clothing to resemble a woman, but if one wears such clothing to guard one's self from the sun during the summer or from rain during the rainy season, there is no prohibition... The second leniency is that even if one does wear such clothes in order to imitate the opposite gender, it is only prohibited to wear clothing which is made for beauty or ornamentation...

18. Rabbi Judah Mintz (15th century Italy), Responsum #15

כיון שאינו מכוון לניאוף אלא לשמחת פורים וכמו שלא עשו גדר התם לענין גזילה כיון שאינו נוהג כי אם ב' לילות ויום אחד הוא הדין נמי הכא...

So, too, in our case, one does not intend to wear this for immorality, but rather to enhance the joy of Purim. Therefore, just as they did not erect a fence regarding theft since it is only for two nights and a day, so, too, here...

Shaatnez?! An additional idea

19. Rabbi Moshe Isserles (16th century Poland), Shulchan Aruch Orach Chaim 696:8

ומה שנהגו ללבוש פרצופים בפורים, וגבר לובש שמלת אשה ואשה כלי גבר, אין איסור בדבר מאחר שאין מכוונין אלא לשמחה בעלמא; וכן בלבישת כלאים דרבנן. וי"א דאסור, אבל המנהג כסברא הראשונה.

Regarding the practice of wearing costumes on Purim, with a man wearing women's garb or a woman wearing male garb, there is no prohibition because they only intend it for joy. Ditto for wearing rabbinically prohibited shaatnez. Some say it is prohibited, but the practice follows the former opinion.

20. Rabbi Moshe Isserles (16th century Poland), Darchei Moshe to Tur Orach Chaim 696

ואפשר שמזה נתפשט המנהג ללבוש כלאים דרבנן בפורים ועושין לשמחה, דהרי רואין דאפילו איסור דאורייתא דוחה כי לא מתכוין, כל שכן כלאים דרבנן... נ"ל ליישב המנהג מהא דאמרינן בפרק בתרא דכלאים (ט:ב) ומביא לה בפרק הגוזל בתרא (ב"ק קיג.) דמותר ללבוש שכן כלאים כדי להעביר המכס, שמע מינה דכי אינו מכוין ללבישה שרי... אבל טוב להחמיר ולעבוד את ד' בשמחה ולהיות גילה ברעדה:

Perhaps the custom of wearing rabbinically prohibited shaatnez on Purim for joy spread from [permission of mock-theft]; if it violates unintended violation of a biblical prohibition, then it certainly will permit rabbinically prohibited shaatnez... It appears to me appropriate to justify the custom from Mishnah Kilayim 9:2, Bava Kama 113a that one may wear shaatnez to evade an unjust tax. We see that when one does not intend to actually wear it, this is permitted... But it would be good to be strict, and to serve Gd in joy, and to have joy with trembling.

- 21. Rabbi Chaim Benvenisti (17th century Turkey), Kenesset haGedolah to Beit Yosef Orach Chaim 695:5
  אינו נראה לי להתיר כלאים משום שמחת פורים. ועוד דמכלאים דרבנן יבואו להתיר כלאים משום שמחת פורים. ועוד דמכלאים דרבנן יבואו להתיר כלאים משום שמחת פורים. I do not agree with permitting shaatnez for the joy of Purim. Further, from rabbinically prohibited shaatnez they will come to permit biblically prohibited shaatnez.
- 22. Rabbi Moshe Isserles (16th century Poland), Shulchan Aruch Orach Chaim 695:2 (מהרי"ל) נכון (מהרי"ל שבת וי"ט בפורים, וכן נכון (מהרי"ל) Some customarily wear Shabbat and Yom Tov clothing on Purim; this is correct.
- 23. Rabbi Yaakov Chaim Sofer (19th-20th century Iraq/Jerusalem), Kaf haChaim Orach Chaim 695:13 ומרדכי יצא... בלבוש בגדי יום טוב מבערב, ולא כאותן שנוהגין ללבוש בבוקר יום פורים. והוא זכר "ותלבש אסתר מלכות" "ומרדכי יצא... בלבוש הול?

And he should wear Yom Tov garb from the evening, unlike those who wear it on the morning of Purim. It recalls "And Esther wore royalty" "And Mordechai went out... in royal garb." How could one read these verses in the megillah in mundane clothing?

24. Esther 8:15

וּמַרְדֵּכִי יָצָא מִלֹּפְנֵי הַמֶּלֶךְ בִּלְבוּשׁ מַלְכוּת תִּכֵלֶת וַחוּר וַעֲטֶרֶת זָהָב גְּדוֹלָה וְתַּכְרִיךְ בּוּץ וְאַרְגַמַן וְהָעִיר שׁוּשָׁן צָהַלָּה וְשָּׁמֵחָה:

25. Chochmat Adam 106:19

נהגו העולם לחבר בגד צמר בבגד פשתן על ידי שמפסיקין ביניהן בבגד משי או עור, ולרמב"ם הוא כלאים דאורייתא. אבל לחגור בחגורה שמצד אחד הוא פשתן ומצד השני הוא צמר אף על פי שרצועה של עור באמצע כיון שהוא קושר שני ראשים ביחד כשחוגר בה לכולי עלמא אסור על כל פנים מדרבנן (סעיף ה'):

There is a common practice of joining wool and linen garments, with a layer of silk or leather separating them; Rambam considers this biblically prohibited shaatnez. But girding with a belt, when one side is linen and the other side is wool, then even if there is a strip of leather in between, still, since he ties the two ends together when he wears it, all agree it is at least rabbinically prohibited.

26. Rabbi Akiva Males, *Unmasking an Odd-Sounding Purim Custom: A Theory*, Tradition 45:4 (2012) http://traditionarchive.org/news/pdfs/0025-0046.pdf